

woord kan maar zeer ten dele bevestigend zijn. Dat ik in de kernfysica opgeleid ben en mijn promotie-onderzoek daarin gedaan heb, komt omdat ik als theoretisch geïnteresseerde geen keus had. Even terzijde, heel opvallend, duikt hier toch het woord interesse op, ook al is het nog niet direct gekoppeld aan onderzoek. Het is mijn drang de kwantitatieve beschrijving van de verschillende verschijnselen te doorgronden, waaraan ik gevolg heb kunnen geven. Door deze drang ontbrak mij het geduld een en ander nog eens door meting te controleren of uit te zoeken. Ik heb dus bij de aanvang de experimentele weg links moeten laten liggen, ongeacht nog de vraag of ik het onderwerp van mijn promotie-onderzoek dan echt interessant vond. Toen mijn promotie in zicht kwam, diende zich een baan aan met aantrekkelijke kanten. Het betrof de afdeling vaste stof van ons laboratorium, van oorsprong een experimentele afdeling. Interesseerde ik me voor fysica van de vaste stof? Interesseerde ik me voor experimenteel werk? Dit waren vragen van het tweede plan. De baan, en gedeeltelijk ook het eigen flatje dat min of meer toevallig juist omstreeks die tijd in zicht kwam, waren de doorslaggevende factoren. Het woord baan heb ik in die tijd overigens nooit gebruikt of in gedachten gehad. Ik heb het woord pas later een beetje leren hanteren, en tegenwoordig gebruik ik het hoogstens met een glimlach, om het andere uiterste, het woord ambt, dat in verband met mijn huidige functie gebruikt wordt, enigszins te relativiseren.

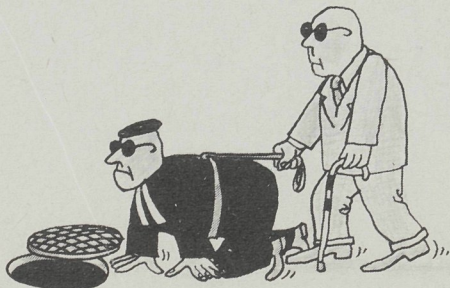
Al met al, elke fysicus heeft een baan, die soms strenge randvoorwaarden stelt. Een onderzoeker is niet vrij in de keuze van zijn interesse. Als hij een profeet is, is hij er hoogstens een die brood eet.'

Beleid

Openhartige opmerkingen maakte dr. Lodder ook over de mogelijkheden binnen de Universiteit om tot een beleid te komen.

'Ik herinner me een uitspraak van een lid van een Faculteit enkele jaren geleden, die met enkele anderen onderzocht had of er enige speelruimte was, enig beleid was te voeren. De uitspraak was ongeveer dat de zaak 'potdicht' zat, en er geen beweging in te krijgen was. De Subfaculteiten hadden zich kennelijk opgesteld als granietblokken. Is er dan geen uitweg uit het hebben-wat-je-hebt en het staan op historische rechten.

De verleiding is groot om te gaan denken aan landelijke beoordeling van alle onderzoek. Niemand zal echter bereid zijn dit vervelende werk te doen. Voorts zou dat de op zich aantrekkelijke gedachte van ten minste twee geldstromen doorbreken. Met betrekking tot de noodzaak, ook binnen de sfeer van de eerste geldstroom te komen tot een brug, dringt zich juist voor universiteiten de vraag op: Waarom uit zich bij de onderzoekers het vermogen niet eigen onderzoek in perspectief te zien. Of is dit vermogen, indien ontwikkeld, dan verdrongen.

Bij de verdediging van onderzoeken staat men zwakker als men naast de toelichting, waaruit moet blijken hoe interessant het voorstel is, ook andere informatie verschaft, bijvoorbeeld over de mate en de aard van de motivatie, de impliciete verlangens en gedachten van vrees en hoop. In het ene geval zal dit meer meespelen dan in het andere. Maar meer openhartig, en minder struggle-for-life achtig kan men slechts zijn binnen een gemeenschap waarin men positief op elkaar ingesteld is. In onze samenleving behoeven de structuren, tezamen met de welvaart voor iedereen, ons ervoor dat we elkaar vernietigen. Dit betekent dat binnen die structuren ieder in principe vecht voor zijn leven. Je zou denken dat dit binnen onze universiteit anders zou moeten kunnen liggen. Dit is niet haalbaar op korte termijn. Ik kan me zelfs indenken dat men, refererende aan een somtijds gehanteerde notie van de verdorvenheid van het menselijk geslacht, zulke gedachten naar het hiernamaals, een eveneens in dat kader gehanteerde notie, verwijst. Is deze vlucht uit de taai werkelijkheid thans nog de enige weg?'

Doelstelling

Aan het slot van zijn openbare les maakte dr. Lodder nog enkele persoonlijke opmerkingen ('Nog persoonlijker, zult u denken? Ja') betrekking hebbend op de VU.

'In de eerste plaats wil ik op geen enkele wijze verhullen

